

ART NOUVEAU RUSE PATH – CITY ROUTE

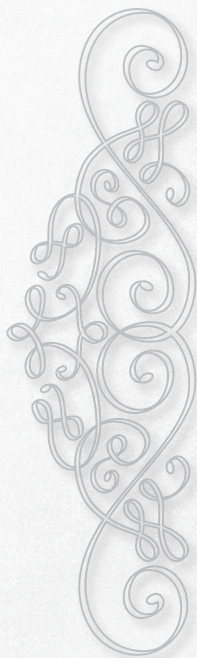
WORKSHEETS FOR ACTIVE
WORK OF STUDENTS
OUTSIDE SCHOOL

ПЪТЕКА АРТ НУВО РУСЕ –ГРАДСКИ МАРШРУТ

РАБОТНИ ЛИСТОВЕ ЗА АКТИВНА
ДЕЙНОСТ НА УЧЕНИЦИТЕ
ИЗВЪН УЧИЛИЩЕ

9 786192 120115

Помагалото е разработено по проект Art nouveau — Art renouveau с № 2014-1-UK01-KA201-000226_4, финансиран по програма Еразъм + Ключова дейност 2 — „Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики“ — дейност „Сътруднически партньорства“, сектор „Училищно образование“, проекти само между училища. Изказаните в него мнения и становища са на авторите и не ангажират по никакъв начин Европейската комисия и българската НА „Център за развитие на човешките ресурси“.

The handbook has been developed under the project Art nouveau — Art renouveau with № 2014-1-UK01-KA201-000226_4, financed by Erasmus + Key Activity 2 — “Cooperation for innovation and exchange of good practices” — An “Alliances Cooperation” activity, “School education” sector, projects only between schools. The expressed views and opinions in it are of the authors and do not engage in any way the European Commission and the Bulgarian Center for Development of Human Resources.

ПРОЕКТЪТ ART NOUVEAU — ART RENOUVEAU 2013 — 2017

Проектът Art nouveau – Art renouveau има за цел да проучи движението в изкуството Art nouveau (1890 – 1910) и да го свърже с развитието на разработки в областта на дизайн през XXI в., което обхваща архитектура, изящни и декоративни изкуства, бижутерия, интериорен дизайн и осветление.

Целта на проекта е:

- Учениците да развият по-голямо разбиране за стила Art nouveau в историята на европейското и световното изкуство;
- Да увеличат знанията си за живота в края на XIX в. и началото на XX в.;
- Да получат знания за свойствата на материалите от XXI в. и как могат да бъдат използвани за създаване на предмети на изобразителното изкуство;
- Ученици и учители да повишат езиковите си умения по английски език;
- Ученици и учители да развият своите ИКТ умения чрез използване на уеб базирани ресурси.

Очакваният ефект ще се прояви в няколко посоки:

- Участващите ученици ще получат нови знания и компетенции, които ще им помогнат да изработят художествени творби в стил Art nouveau. Така ще се гарантира устойчивост за познаване на проучвания стил и прилагане на неговите елементи;
- Участващите ученици и учители в резултат на визитите ще задълбочат познанията си в областта на изобразителните и визуалните изкуства и информационните технологии, които ще обогатят уменията им за социални практики;
- Учителите ще постигнат по-добро разбиране за образователните системи в страните партньори и приоритетите на ЕС. Те ще споделят добри практики и ще създадат материали в областта на Art nouveau за разпространение в цяла Европа.

ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТА:

Част от дейностите по проекта са насочени към използване на модерни технологии: сайтът „Pinterest“ осигурява по-бърз начин за съхраняване на цифровите изображения, които могат да бъдат видени от партньорите. Картата „Prezi на Art nouveau“ дава възможност за доставянето на информация до по-широка аудитория. Въведението в кинематографията (*техники за правене на филми*) съдейства за заснемането на кратки филми по време на визитите.

Работата с художници от местните общности позволява на ученици и учители да проследят как се развива изкуството и дизайнът и е основа и вдъхновение за иновации в собствените им практики.

Широкият международен обмен открива възможности за образование без граници и превръща процеса на обучение в споделено пространство за общуване и съвместно творчество на учениците и техните преподаватели.

Антоанета Палангурска

© Антоанета Палангурска, автор, 2016
© Василуса Вълкова, автор, 2016
© Гергина Коева, компютърен дизайн на корицата, 2016

ISBN 978-619-212-011-5

© Antoaneta Palangurska, author, 2016
© Vasilisa Valkova, author, 2016
© Gergina Koeva, graphic design of book cover, 2016

Антоанета ПАЛАНГУРСКА
Василуса ВЪЛКОВА

ПЪТЕКА АРТ НУВО РУСЕ — ГРАДСКИ МАРШРУТ

РАБОТНИ ЛИСТОВЕ ЗА АКТИВНА ДЕЙНОСТ НА УЧЕНИЦИТЕ ИЗВЪН УЧИЛИЩЕ

Редактор: Диляна КРУСЕВА
Коректор: Демелин ГИНЧЕВ
Графичен дизайн: Диляна КРУСЕВА

Българска, първо издание
Формат 60x90/8
Печатни коли 4

Издателство „Слово“ — Велико Търново
Печат „Абагар“ — Велико Търново

Адрес на издателството:
5000 Велико Търново, п.к. 467
Тел. 062/ 62-79-90, тел./факс 062/62-03-50
e-mail: slovo_vt@abv.bg; slovo_vt@mail.bg
office@izdatelstvo-slovo.com
търговски отдел тел. 062/64-48-19
София: 0888 65 58 13
www.izdatelstvo-slovo.com

Русчук (Русе) е бил първият прозорец, през който съм се надвесил, за да наблюдавам всички раси, за да слушам всички езици, за да изследвам всички обичаи, за да опозная всички нации, които все пак се сработиха доста добре в този микрокосмос.

Елиас Канети,
лауреат на Нобеловата награда за литература

ПОКАЗАЛЕЦ НА СИМВОЛИТЕ

Местоположение на обекта

Задача за самостоятелна работа

Задача за творческа дейност

Домашна работа

ОТКРИЙТЕ МАГИЯТА НА АРТ НУВО В РУСЕ

След приемане на устройствения план на Русе през 1886 г. повечето от джамиите от времето преди Освобождението са разрушени. В градоустройствено отношение градът се регулира с кадастрален план от 1879 г. (*Огиер, Е. Винтер*) и с регулационен план от 1892 г. (*Е. Винтер, Ж. Мусати, Вл. Снемашко, Фр. Хашиа, Х. Дивиши*). През 1893 г. Русенската община приема Правилник за строежи на частни сгради, с който се регламентира новопостроените сгради да са масивни и с богата външна украса, в съвременни за епохата стилове и с много пластични елементи като декорация. Както навсякъде в Европа през втората половина на XIX в., така и в Русе чисти изяви на архитектурни стилове липсват, силно изразено е творческото смесване, определено като еkleктизъм. Налице са проявите на модните „нео“ стилове, представени основно от неокласицизъм, необарок, а по-късно – от началото на XX в., навлиза и модното течение *арт нуво*, известно в България като *сецесион*, което се изразява в декорацията с лиановидни и растителни украси, описващи гирлянди и форми на миди. Сградите в централната зона на Русе по онова време грейват с богата пластична декорация, разноцветни фасади и ковано желязо по оградите, входните врати и балконите. По външните стени на сградите се появяват алегорични, хибридни изображения, основно на женски образи с фатален чар – така наречените маскарони.

В Русе има над 260 архитектурни паметника на културата, от които 13 са с национално значение. Архитектурните ансамбли са оформени по ул. „Александровска“, главната търговска улица на Русе, и Стария център. За да разгледате и да се запознаете с архитектурните обекти, ви предлагаме да извървите *Арт нуво пътека – Русе*, и да използвате предложените работни листове. Те са примерни, като акцентът е поставен върху практическата дейност на учениците. По-пълноценното изследване на стила арт нуво се реализира чрез задачи за самостоятелна работа, подготвени предварително.

ПЛОЩАД НА СВОБОДАТА ПРАКТИЧЕСКИ БЛОК

Площадът на свободата в центъра на Русе е оформен след Освобождението – 1878 г. По подобие на „Place Etoile“ в Париж от пл. „Свобода“ излизат радиално 12 улици, а в центъра е бил изграден парк с паметник на женска фигура, символизираща свободата.

ИМЕ ДАТА
УЧИЛИЩЕ КЛАС

РАБОТЕН ЛИСТ

СГРАДАТА НА ОПЕРАТА В ИЗКУСТВОТО

През 30-те години на XX в. тук се построява църковен салон, трансформиран по-късно (*през началото на 50-те години на XX в.*) в оперен салон от арх. Пенчо Бонев. Сградата е открита на 27 ноември 1949 г. с първата премиера на операта „Травиата“ от Джузепе Верди. Диригент е известният Константин Илиев.

**Използвайте приложената карта и намерете сградата.
Разгледайте архитектурния обект и попълнете данните в таблицата.**

ПАСПОРТ НА АРХИТЕКТУРЕН ОБЕКТ

НАИМЕНОВАНИЕ	
МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	
ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ	
АРХИТЕКТУРЕН СТИЛ	

1. Представете си, че живеете в края на XIX в. и началото на XX в.
1. **В** какъв архитектурен стил ще построите сградата на операта?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. С какви декоративни елементи и мотиви ще украсите сградата?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**Нарисувайте един от предложените от вас елементи за украса на операта.
Подходящ ли е за функцията на сградата? Защо?**

ИМЕ ДАТА
УЧИЛИЩЕ КЛАС

РАБОТЕН ЛИСТ

ИЗКУСТВО И ПАМЕТ

Паметникът на свободата в Русе е издигнат с даренията на русенското гражданство и на съмишленици от цяла България. Той е един от паметниците, построени в чест на борбите за национално освобождение на България и на Руско-турската освободителна война. Гранитните блокове са доставени от Австрия, а статуята и барелефите са изработени от италианския скулптор Арналдо Цоки. Паметникът е открит през 1909 г. и е един от символите на града, като днес е част от герба на Русе.

Използвайте приложената карта и намерете обекта. Разгледайте паметника и отговорете на въпросите.

1. От какъв материал е изработен Паметникът на свободата?

.....
.....
.....
.....

2. Избройте елементи от стила арт нуво (*сецесион*), които са част от статуята.

.....
.....
.....
.....

ИМЕ ДАТА
УЧИЛИЩЕ КЛАС

РАБОТЕН ЛИСТ

Доходното здание — орнаменти и детайли

**Използвайте приложената карта и намерете сградата.
Прочетете текста. Разгледайте сградата и попълнете таблицата.**

Доходното здание е строено в периода 1898–1902 г. по план на виенския архитект Петер Паул Бранк, а е изпълнено от Георг Ланг и Франк Шолц. Идеята е била сградата да носи доходи на общината. Откриват се магазини, казино, шивашки ателиета. Фасадата на сградата е в стил неокласицизъм в комбинация с необарок. Сградата е украсена с пластични орнаменти, архитектурни детайли, характерни за края на XIX в. Седемте скулптурни фигури символизират изкуството, науката, земеделието, занаятите, търговията, отбраната и полета на духа. Най-отгоре върху покрива на сградата се откроява фигурата на Меркурий – богът на търговията. Днес сградата функционира като място за провеждане на културни събития, концерти и театрални постановки, за конференции и изложения, за изложби и други художествени изяви.

<p>КОГА Е ПОСТРОЕНА СГРАДАТА?</p>	
<p>КОЛКО ВРЕМЕ БИЛО НЕОБХОДИМО, ЗА ДА СЕ ПОСТРОИ СГРАДАТА?</p>	
<p>С КАКВО СЕ ОТЛИЧАВА ДОХОДНОТО ЗДАНИЕ ОТ ОСТАНАЛИТЕ СГРАДИ В ГРАДА?</p>	<p>РАЗМЕРИ</p>
	<p>АРХИТЕКТУРА</p>
<p>ОЧЕРТАЙТЕ ЕЛЕМЕНТИТЕ НА АРТ НУВО, КОИТО ВИЖДАТЕ, ВЪРХУ ИЗОБРАЖЕНИЕТО.</p>	

ИМЕ ДАТА
УЧИЛИЩЕ КЛАС

РАБОТЕН ЛИСТ

ИЗКУСТВОТО В СГРАДАТА НА ПРАВОСЪДИЕТО

Тази сграда се намира в центъра на града, в северния край на Площада на свободата, срещу кръглия фонтан.

Интериорът ѝ е проектиран изцяло от арх. Папазов, а стъклописите – от проф. Иван Пенков. Изпълнението им е реализирано в Германия. Мраморни колони и гранитен под, извито двураменно стълбище с красив парапет и разноцветни орнаментни прозорци приковават погледа.

Скулптурните фигури по фасадата на сградата са проектирани и изпълнени от проф. Любомир Далчев през 1938 г.

Попълнете данните за архитектурния обект.

Коя е сградата?	
Кога е завършено строителството?	
Какво е предназначението на обекта?	
Кои характерни елементи на стила арт нуво откривате?	
Какво още бихте искали да научите за тази сграда?	

ИМЕ

ДАТА

УЧИЛИЩЕ

КЛАС

РАБОТЕН ЛИСТ

СМЕТНАТА ПАЛАТА — ДЕКОРАЦИИ И МОТИВИ

Разгледайте сградата и с помощта на текста отговорете на поставените въпроси.

Това е първата частна банка в България, основана 1881 г. Едноетажната сграда е построена през 1896 г. по проект на архитектите Стоян Золотов и Удо Рибау. След пожар през 1913 г. е надстроена с втори етаж по проект на инж. Тодор Тонев, като ъгълът е подчертан от кръгъл часовник, станал емблематичен за центъра на Русе.

В момента сградата се използва от Сметната палата. Обявена е за паметник на културата и определена за „Европейско наследство“.

1. ...Коя е тази сграда?

.....
.....
.....
.....

2. ... За какво е служила?

.....
.....

3. ... За какво служи в момента?

.....
.....

4. ... Опишете декоративните елементи и мотиви, които откривате върху фасадата на сградата.

.....
.....
.....
.....

УЛИЦА „АЛЕКСАНДРОВСКА“ ПРАКТИЧЕСКИ БЛОК

ИМЕ ДАТА

УЧИЛИЩЕ КЛАС

РАБОТЕН ЛИСТ

СТИЛ И ОРНАМЕНТИ НА СГРАДАТА НА БАНКА ДСК, РУСЕ

Разгледайте сградите. Прочетете съпътстващите ги текстове и отговорете на поставените въпроси.

1. ...Какво е общото между двете сгради?

.....

.....

.....

.....

Сградата е построена в началото на ХХ в., а през 1923 г. е надстроена от арх. Каназирски за Българска кредитна банка. Сега е Дом на учителя.

Сградата е построена през 1985 г. от Негохос Бедросян. Принадлежала е на братя Симеонови. В нея се е помещавала Популярната каса.

2. ...Открийте приликите и разликите в стила на сградите.

Прилики	Разлики

ИМЕ ДАТА
УЧИЛИЩЕ КЛАС

Сградата на банката и до днес е един от архитектурните шедьоври в Русе. Построена през 1895 г. по проект на Негохос Бедросян, тя се намира в началото на ул. „Александровска“, в непосредствена близост до Мъжката гимназия и Окръжното управление. По-късно в този район е издигната и Търговско-индустриалната камара в Русе. Сградата е с трапецовидна форма по план, намираща се по протежение на

днешните улици „Александровска“ и „Добри Немиров“. Лицето ѝ е разположено на късата страна, намираща се между двете улици. Триетажното здание завършва с висок мансарден етаж, в рамките на който се издигат три кули в средата на северната, западната и южната фасада. Сградата е богато орнаментирана в характерния за централната градска част на Русе бароков стил – релефни колони, статуи на женски глави, тежки каменни балкони, покрив с ламаринени пластини и декоративно интегрирани гръмоотводи. След фалита на Банка „Братя Симеонови“ сградата на ул. „Александровска“ № 4 е приютила Популярната каса, а по-късно и Държавната спестовна каса (днес банка ДСК).

Разгледайте сградата и приложените изображения. Прочетете текста и изпълнете поставената задача. Опишете сградата, като използвате съпътстващите въпроси.

1. Кога е построена сградата?

2. Кой е нейният архитект?

3. Какво е нейното местоположение?

4. Каква архитектурна форма се отличава?

5. Какви декоративни елементи и мотиви се открояват върху фасадата на сградата?

6. За кой стил са характерни?

7. Какво още искате да научите за сградата?

ИМЕ ДАТА

УЧИЛИЩЕ КЛАС

РАБОТЕН ЛИСТ

ХОТЕЛ „БРИСТОЛ“ — АРХИТЕКТУРА И СТИЛ

Попълнете данните за архитектурния обект.

Хотел „Бристол“ е построен през 1907 г. През 50-те години на XX в. името му е сменено на хотел „Москва“, а после – на хотел „Балкан“.

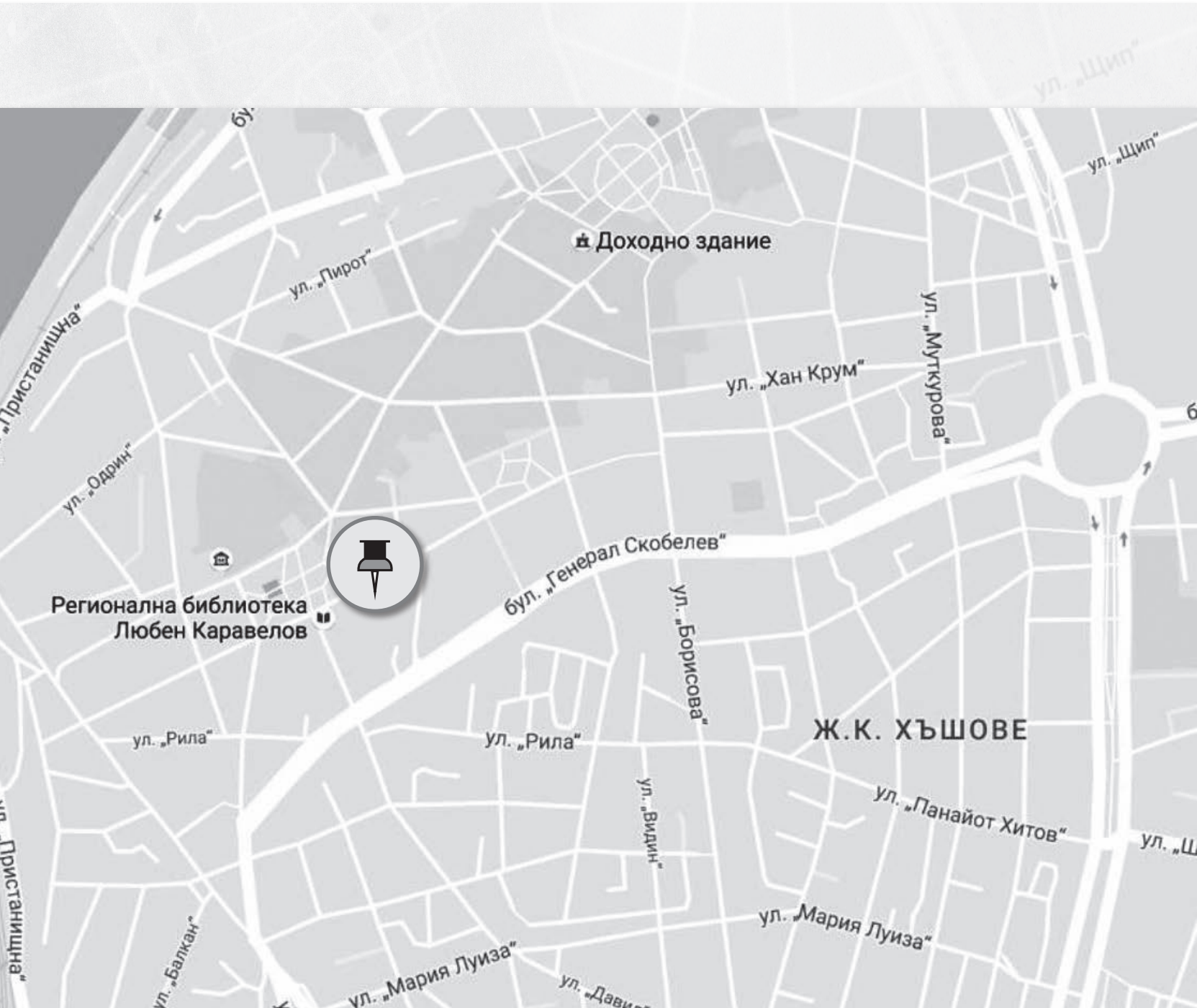
НАИМЕНОВАНИЕ	
МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ	
ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ	
АРХИТЕКТУРЕН СТИЛ	
КАК СЕ ИЗПОЛЗВА ДНЕС	

Създайте свой детайл рисунка, с който бихте променили архитектурния обект.

ПЛОЩАД „АЛЕКСАНДЪР БАТЕНБЕРГ“
ПРАКТИЧЕСКИ БЛОК

ИМЕ ДАТА

УЧИЛИЩЕ КЛАС

РАБОТЕН ЛИСТ

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ — РУСЕ, — МИНАЛО И АРХИТЕКТУРА

Разгледайте сградата. Прочетете текста и отговорете на поставените въпроси.

1. Посочете за какво е използвана сградата през годините.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Това е най-старата сграда в Русе. Тя е в неокласически стил с елементи на необароков стил и е първата административна сграда в България след Освобождението. Строена е през 1879–1882 г. за дворец на Александър Батенберг по проект на виенския архитект Фридрих Грюнангер, който извършва преустройството на някогашния конак в княжески дворец в София.

2. Открийте разликите и приликите между стила на сградата и стила арт нуво.

Прилики	Разлики

ИМЕ ДАТА
УЧИЛИЩЕ КЛАС

РАБОТЕН ЛИСТ

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ“ — ФОРМИ И ДЕКОРАЦИИ

Използвайте приложената карта и намерете обекта. Разгледайте сградата. Прочетете текста и изпълнете поставените задачи.

Регионална библиотека „Любен Каравелов“, построена през 1911 г. за Търговско-индустриална камара от арх. Никола Лазаров.

1. Отбележете с **V** върху снимката елементите на стила арт нуво (сецесион), които откривате по сградата.

2. С каква форма се отличава централната част на сградата?

.....
.....
.....
.....
.....

3. Как е разположен главният вход на сградата?

.....
.....
.....

4. С какви елементи е декорирана сградата?

.....
.....
.....

**Домашна работа:
Представете арх. Никола Лазаров
и дейността му.**

Място на раждане

.....
.....
.....

Образование

.....
.....
.....

В кои градове е проектирал сгради?

.....
.....
.....

С какви прозвища са известни сградите на Н. Лазаров?

.....
.....
.....

С какво се отличават неговите сгради?

.....
.....
.....

Каква архитектурна стойност имат проектираните от него сгради?

.....
.....
.....

*Архитект Никола Лазаров
в работния си кабинет*

ИМЕ ДАТА
УЧИЛИЩЕ КЛАС

РАБОТЕН ЛИСТ

Дом „КАНЕТИ“ — АРХИТЕКТУРНИ ФОРМИ И ДЕТАЙЛИ

Разгледайте сградата. Прочетете текста и изпълнете поставените задачи.

Търговски дом „Канети“ е родната къща на носителя на Нобеловата награда за литература от 1981 г. Елиас Канети.

Къщата е построена през 1898 г. Проектът е на архитект Нигохос Бедросян, реализиран върху 1500 кв. м парцел. На първия етаж се е помещавал магазин за хранителни стоки за продажба на едро. След като семейство Канети напуска Русе, помещенията се използват за магазин за мебели. Днес къщата се използва като място за концерти, изложби и други културни прояви.

Попълнете данните за архитектурния обект.

НАИМЕНОВАНИЕ	
АДРЕС НА ОБЕКТА	
ВРЕМЕ НА СЪЗДАВАНЕ	
АРХИТЕКТУРЕН СТИЛ	
АРХИТЕКТУРНИТЕ ФОРМИ И ДЕТАЙЛИ	
ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ	
СЪВРЕМЕННО СЪСТОЯНИЕ	
В ЦЕНТЪРА СА ИЗПИСАНИ ДВЕ БУКВИ. КОИ СА ТЕ?	
КАК СЕ НАРИЧА ТЕХНИКАТА НА ИЗПИСВАНЕ?	

**Изрисувай
първата буква от
своето име.**

ГРАДСКИ БИТ НА РУСЕ

КЪЩА МУЗЕЙ „ГРАДСКИ БИТ НА РУСЕ“
ПРАКТИЧЕСКИ БЛОК

ИМЕ

ДАТА

УЧИЛИЩЕ

КЛАС

РАБОТЕН ЛИСТ
АРТ НУВО В ГРАДСКАТА КЪЩА

Използвайте изложението на музейния уредник и изпълнете поставените задачи. Разгледайте сградата и напишете:

Кога е издигната сградата?

.....

Кой наредил да се построи?

.....

Как се нарича сградата?

.....

За какво е служила?

.....

Функцията ѝ днес?

.....

Издирете и поставете
на празното място
описание или изобра-
жение (фотография)
на къща в същия стил.

Разгледайте обзавеждането и експозицията от мебели в музея и отговорете.

Откъде са доставени мебелите?

.....

.....

От какъв материал са изработени?

.....

Белега на кой стил носи обзавеждането на къщата?

.....

.....

Запишете мебелите или предметите от обзавеждането, които са преустановили своето съществуване.

.....

.....

.....

.....

Нарисувайте елемент от обзавеждането или мебел, която ви хареса.

Разгледайте таваните и стените на къщата и отговорете.

По покана на Стефан Камбуров през 1886 г. от Букурещ в Русе идва австриецът живописец Шарл Шаусберг. Той изписва стените и таваните на втория етаж, както е било модерно по това време. Стенописите и подписът на Шаусберг са запазени.

Кой е основният цвят, който присъства?

.....

Кои са основните елементи в украсата, които използва художникът?

.....

.....

За кой стил в изобразителното изкуството са характерни?

.....

Изберете художествен елемент, използван от австриецът живописец Шарл Шаусберг, и създайте свой проект за изписване на една от стените на вашата стая.

INDEX OF SYMBOLS

Location of the site

Task for independent work

Task for creative activity

Homework

ART NOUVEAU — ART RENOUVEAU 2013 — 2017

The purpose of the Art nouveau – Art renouveau project is to research the tendency in Art nouveau (1890 – 1910) and to associate it to the development of works in the field of design during 21st century which includes architecture, fine and decoration arts, jewelry, interior design and lighting.

Purpose of the projects:

- Students will develop better understanding for Art nouveau style in the history of the European and global art;
- Will increase their knowledge for life at the end of 19th and the beginning of 20th century;
- Will get knowledge for the characteristics of the raw materials from 21st century and how they can be used for making objects of art;
- Students and teachers will increase their competences in English language;
- Students and teachers will develop their IT skills by using web-based resources.

The anticipated effect is in several directions:

- The participating students will get new knowledge and competences which will help them to make works of art in Art nouveau style. This will ensure sustainability for learning the researched style and using its elements;
- The participating students and teachers as a result from the visits will extend their knowledge in the field of fine and visual arts and information technologies which they will turn into skills for social practices;
- The teachers will acquire better understanding for the educational systems of the countries that are partners in the projects and the priorities of EU. They will share good practices and will create materials for distribution in Europe in the field of Art nouveau.

DESCRIPTION OF THE PROJECT:

Part of the activities of the project are directed towards using modern technologies: Pinterest provides a faster way for saving digital images which can be seen by the partners. The “Prezi of Art nouveau” map offers an opportunity to deliver information to a larger audience. The introduction into cinematography (*techniques for movie making*) helps to be shot short movies during the visits.

The work with artists from the local communities offered the students and teachers a chance to trace how art and design have developed and is a basis for innovation of own practices.

The broad international exchange gives opportunities for education without limits and turns the process of education into a shared area for communication and joint work of the students and their teachers.

Antoaneta Palangurska

Rustchouk was the first window I have ever leaned through to observe all nations, to listen to all languages, to investigate all customs, to be acquainted with all nations that did, anyway, get along very well together in that microcosm.

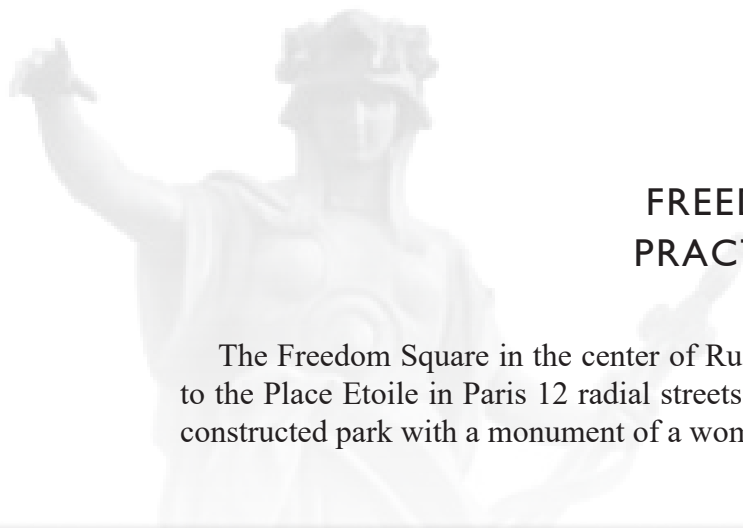
***Elias Canetti,
Winner of Nobel Prize for Literature***

DISCOVER THE MAGIC OF SECESSION IN RUSE

After the adoption of the Plan of Ruse in 1886 most of the mosques from the time before the Liberation were destroyed. In urban terms the city was governed by the cadastral plan from 1879 (*Ogier, E. Vinter*) and the regulation plan from 1892 (*E. Winter, Zh. Musati, Vl. Snemashko, Fr. Hasha, H. Divish*). In 1893 the Municipality of Ruse accepted the Rules for the construction of private buildings, which regulated that new buildings should have massive and rich external decoration, in styles, typical for the modern era and with many plastic items as decoration. As everywhere else in Europe during the second half of the 19th century, pure manifestations of architectural styles are missing in Ruse, and the processes lead to a creative mixing defined as Eclecticism. There are manifestations of the modern “neo” styles represented mainly by Neoclassicism, Neo-Baroque, and later - from the early 20th century the Secession entered as a fashion trend, which found expression in liana and plant decorations, tinsel and forms of shellfish. The buildings in the central area of Ruse at the time irradiated richly decorated, with colorful facades and wrought iron fences, front doors and balconies. On the facades of the buildings started to appear allegorical, hybrid images, mainly of female characters with fatal charm – the so-called maskaroni.

There are over 260 architectural monuments of culture in Ruse, 13 of which are of national importance. Solid architectural ensembles are formed along the Alexandrovska Street, the main shopping street of Ruse and the Old Center. To examine and to introduce yourself to the architectural sites we propose you to go along Art Nouveau Ruse Path and to use the enclosed working sheets. They are exemplary and the accent is on the practical activity of the students through which more thorough examination of the Art Nouveau style is accomplished with the help of tasks for independent work prepared in advance.

FREEDOM SQUARE PRACTICE SECTION

The Freedom Square in the center of Ruse is constructed after the Liberation in 1878. Similar to the Place Etoile in Paris 12 radial streets start from the Freedom Square and in the center was constructed park with a monument of a woman who symbolizes Freedom.

NAME DATE
 SCHOOL CLASS

WORKING SHEET
OPERA HOUSE IN TERMS OF ART

In the thirties of the 20th century this building was constructed as a church hall and was later (*in the early fifties of the 20th century*) transformed into an opera hall by arch. Pencho Bonev. Its official opening on November 27, 1949 was marked by the first premiere of the opera “La Traviata” by Giuseppe Verdi. Its orchestra conductor is the famous Konstantin Iliev.

Use the enclosed map and find the building. Examine the architectural site and fill in the details in the table.

PASSPORT OF AN ARCHITECTURAL SITE

NAME	
LOCATION	
FUNCTION	
ARCHITECTURAL STYLE	

1. Imagine that you live at the end of 19th the beginning of 20th century.
1. In what style will you construct the opera house?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. What decoration elements and patterns will you use for the building?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Draw one of the elements proposed by you for decoration of the opera building. Is it suitable for the function of the building? Why?

NAME DATE
SCHOOL CLASS

WORKING SHEET

ART AND MEMORY

The Monument of Liberty in Ruse was built with donations of Ruse citizens and supporters from all over Bulgaria and is one of the monuments of the struggles for national liberation of Bulgaria as well as from the monuments of the Russo-Turkish War of Liberation. The granite blocks were supplied from Austria and the statue and bas-reliefs were made by the Italian sculptor Arnaldo Zocchi. Officially, the monument was opened in 1909 and is one of the symbols of the city as well as a part of the coat of arms of Ruse.

Use the enclosed map and find the site. Examine the monument and answer the questions.

1. Which material was used for the Monument of Liberty?

.....
.....
.....
.....

2. What elements of Art Nouveau (*Secession*) style do you notice on the statue?

.....
.....
.....
.....

NAME DATE
SCHOOL CLASS

WORKING SHEET

PROFITABLE HOUSE — ORNAMENTS AND DETAILS

**Use the enclosed map and find the building.
Read the text. Examine the building and fill in the table.**

The Profitable House was built between 1898 and 1902 according to the plan of the Viennese architect Peter Raul Paulo Branco, and was executed by Georg Lang and Frank Scholz. The idea was the building to bring income to the municipality. Shops, a casino, sewing workshops were opened in it. The facade of the building is in neoclassical style in combination with neo-baroque. The building is decorated with plastic ornaments, architectural details typical for the end of 19th century. There are seven sculptures symbolizing art, science, agriculture, crafts, trade, defence and flight of spirit. On the top of the roof of the building dominates the figure of Mercury – the god of trade. Nowadays the building accommodates cultural events, concerts and theatre performances, for conferences and fairs, exhibitions and other artistic events.

<p>WHEN WAS THE HOUSE BUILT?</p>	
<p>HOW LONG DID IT TAKE THE HOUSE TO BE BUILT?</p>	
<p>WHAT DISTINGUISHES THE PROFITABLE HOUSE FROM THE OTHER BUILDINGS IN THE TOWN?</p>	<p>SIZE</p>
	<p>ARCHITECTURE</p>
<p>CIRCLE THE ELEMENTS OF ART NOUVEAU THAT YOU SEE ON THE IMAGE.</p>	

NAME DATE
 SCHOOL CLASS

WORKING SHEET

ART IN THE COURT OF JUSTICE

This building is located in the city center, at the north end of the Freedom Square against the circular fountain.

The interior is designed entirely by architect Papazov and the stained glass – by prof. Ivan Penkov. They were made in Germany. Marble columns and granite floors, curved double staircase railing with beautiful and colorful ornamental windows capture your attention.

Sculptures on the facade of the building were designed and built by prof. Lubomir Dalchev in 1938.

Fill in the details of the architectural site.

WHICH IS THAT BUILDING?	
WHEN WAS ITS CONSTRUCTION FINISHED?	
WHAT WAS THE FUNCTION OF THE SITE?	
WHICH SPECIFIC ELEMENTS OF THE ART NOUVEAU STYLE CAN YOU FIND?	
WHAT ELSE WOULD YOU LIKE TO KNOW ABOUT THIS BUILDING?	

NAME

DATE

SCHOOL

CLASS

WORKING SHEET

COURT OF AUDITORS — DECORATION AND PATTERNS

Examine the building and answer the following question by using the text.

This is the first private bank in Bulgaria, founded in 1881. The one-storey building was built in 1896 and it was designed by the architects Stoyan Zolotov and Udo Ribau. After a fire in 1913 the bank was upgraded with a second floor, designed by the engineer Todor Tonev, and the angle was emphasized by a round clock, which became emblematic for the center of Ruse. Currently the building is used by the Court of Auditors. It was declared a cultural monument and designated as “European heritage“.

1. ...Which is this building?

.....
.....
.....
.....

2. ...What was its function?

.....
.....

3. ...What is its function nowadays?

.....
.....

4. ...Describe the decoration elements and patterns you see on the façade of the building.

.....
.....
.....

ALEXANDROVSKA STREET PRACTICE SECTION

NAME DATE
 SCHOOL CLASS

WORKING SHEET

STYLE AND ORNAMENTS ON THE BUILDING OF DSK BANK, RUSE

Examine the buildings. Read the text under the images and answer the following questions.

1. ...What do these two buildings have in common?

.....

This building was built in the beginning of the 20th century and in 1923 it was overbuilt by architect Kanazirski for the Bulgarian Credit Bank. Now it is a House of the Teacher.

This building was built in 1885 by Negohos Bedrosyan. It belonged to Simeonovi brothers. It accommodated the Popular Pay Office.

2. ...Find the similarities and the differences in the style of the buildings.

SIMILARITIES	DIFFERENCES

NAME DATE
SCHOOL CLASS

The building of the bank is one of the architectural masterpieces in Ruse even today. Designed by Negohos Bedrossian and built in 1895 it is located in the beginning of Alexandrovska street next to the Men's High School and the Municipal administration. Later in this region was constructed the Trade Industrial Chamber in Ruse. The shape of the building is trapeze along today's Alexandrovska and Dobri Nemirov Streets. Its façade is on the short side

located between both streets. The building has three floors and on the top is a high mansard floor with three towers in the middle of the north, west and south facades. The building is very ornamented in baroque style which is typical for the central city part of Ruse – embossed columns, statues of heads of women, heavy stone balconies, roof covered with tin plates and decoratively integrated lightning-conductors. After the bankrupt of Brother Simeonovi Bank, the building on Alexandrovska Street No. 4 accommodated the Popular Pay Office and later the State Savings Bank (*nowadays DSK Bank*).

Examine the building and the enclosed images. Read the text and do the following task. Describe the building by using the following questions.

1. When was the building built?

2. Who is its architect?

3. Where is it located?

4. What is its distinguishing architectural shape?

5. What decorative elements and patterns are seen on the façade of the building?

6. For which style are they typical?

7. What else do you want to learn about the building?

My description:

A series of horizontal dotted lines for writing a description.

NAME DATE
 SCHOOL CLASS

WORKING SHEET

BRISTOL HOTEL — ARCHITECTURE AND STYLE

Fill in the details of the architectural site.

The Bristol hotel was built in 1907. During the fifties of the 20th century it was renamed to Moscow hotel and after that – to Balkan hotel.

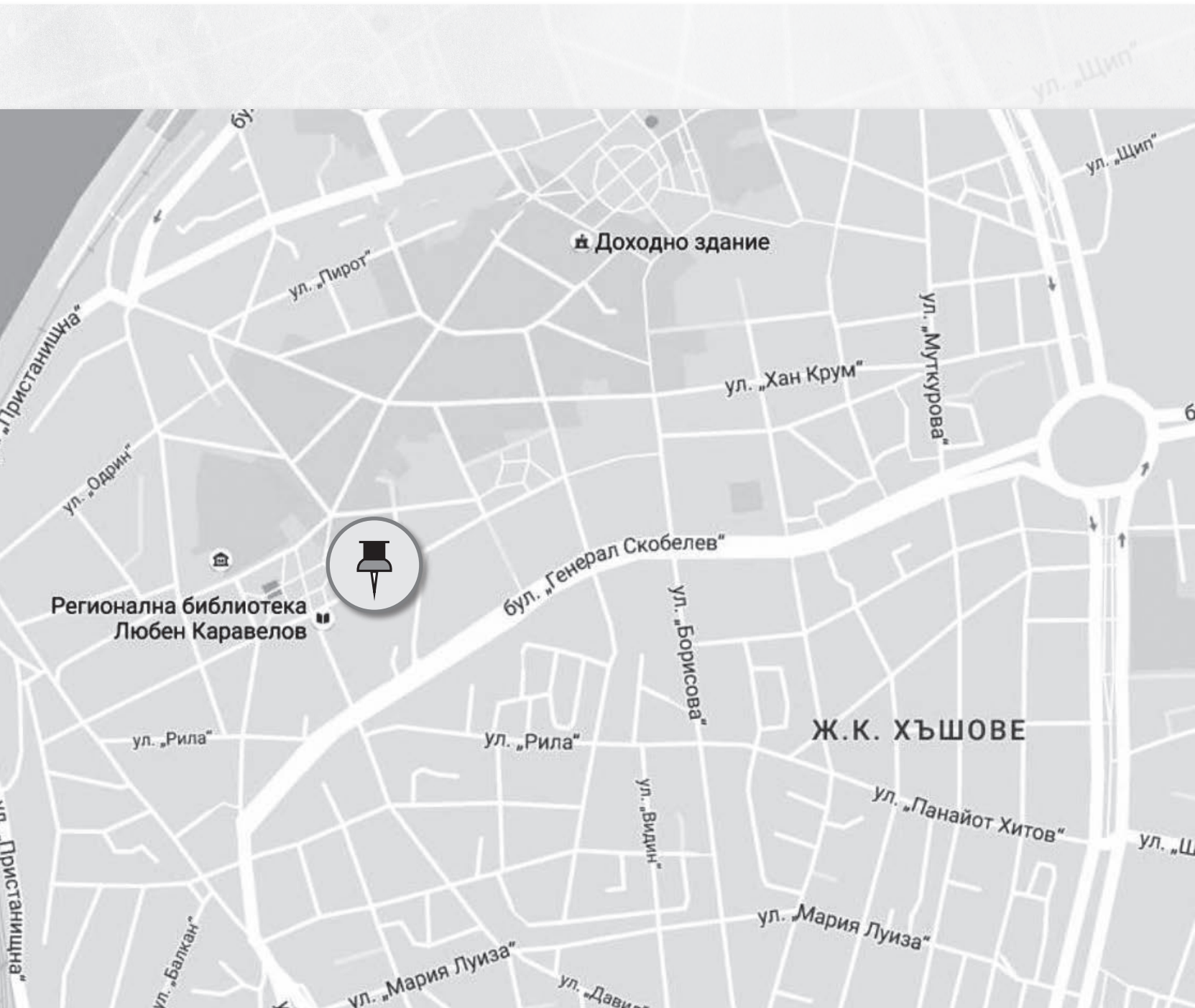
NAME OF THE SITE	
ADDRESS	
PURPOSE	
ARCHITECTURAL STYLE	
HOW IT IS USED NOWDAYS	

Create your own detail (*a drawing*) with which you would change the architectural site.

ALEXANDER BATENBERG SQUARE PRACTICE SECTION

NAME DATE
 SCHOOL CLASS

WORKING SHEET

REGIONAL HISTORY MUSEUM, RUSE — PAST AND ARCHITECTURE

Examine the building. Read the text and answer the following questions.

1 What was this building used for in the past?

.....

This is the oldest building in Ruse. It is in neo-classical style with elements of neo-baroque style and this is the first administrative building in Bulgaria after the Liberation. It was built in 1879-1882 as a palace for Alexander Batenberg in accordance with the project of the Viennese architect Friedrich Gruenanger who made the reconstruction of the former Turkish Town Hall in Sofia into a prince palace.

2 Find the differences and the similarities between the style of the building and the Art nouveau style.

SIMILARITIES	DIFFERENCES

NAME DATE
SCHOOL CLASS

WORKING SHEET

REGIONAL LIBRARY LIUBEN KARAVELOV — FORMS AND DECORATION

Use the enclosed map and find the site. Examine the building.
Read the text and do the following tasks.

1. On the image mark with **V** the elements of the Art nouveau style (*Secession*) which you find on the building.

2. What is the distinguishing shape of the central part of the building?

.....
.....
.....
.....
.....

Regional Library Liuben Karavelov was built in 1911 as a Trade Industrial Chamber by architect Nikola Lazarov.

3. Where is the main entrance of the building located?

.....
.....
.....

4. With what elements is the building decorated?

.....
.....
.....

HOMEWORK:
Prepare a presentation about architect Nikola Lazarov and his activity.

Place of birth

.....
.....
.....

Education

.....
.....
.....

In which towns has he designed buildings?

.....
.....
.....

With what names are the buildings of N. Lazarov famous?

.....
.....
.....

What is distinguishing about his buildings?

.....
.....
.....

What architectural value have the buildings designed by him?

.....
.....
.....

*Architect Nikola Lazarov
in his study room*

NAME DATE
SCHOOL CLASS

WORKING SHEET

THE HOUSE OF CANETTI — ARCHITECTURAL SHAPES AND DETAILS

Examine the building. Read the text and do the following tasks.

Trading House Canetti is the house where the Nobel Prize laureate in Literature Elias Canetti was born.

The house was built in 1898. The design of architect Nigohos Bedrossian is accomplished on a plot of 1500 sq.m. On the first floor was accommodated a wholesale grocery store. After the family has left Ruse the rooms were used for a furniture store. Today the house is a place for concerts, exhibitions and other cultural events.

Fill in the details for the architectural site.

NAME	
ADDRESS OF THE SITE	
TIME OF CONSTRUCTION	
ARCHITECTURAL STYLE	
ARCHITECTURAL SHAPES AND DETAILS	
PURPOSE	
CONTEMPORARY CONDITION	
THERE ARE TWO LETTERS IN THE CENTER. WHICH ONES?	
HOW IS THIS TECHNIQUES OF WRITING CALLED?	

Draw the first letter of your name.

ГРАДСКИ СМТ на РУСЕ

URBAN LIFESTYLE OF RUSE MUSEUM
PRACTICE SECTION

NAME DATE
SCHOOL CLASS

WORKING SHEET
ART NOUVEAU IN THE URBAN HOUSE

Use the presentation of the museum keeper and do the following tasks.
Examine the building and write down:

When was the building constructed?

.....

Who ordered its construction?

.....

How is it called?

.....

What was it used for?

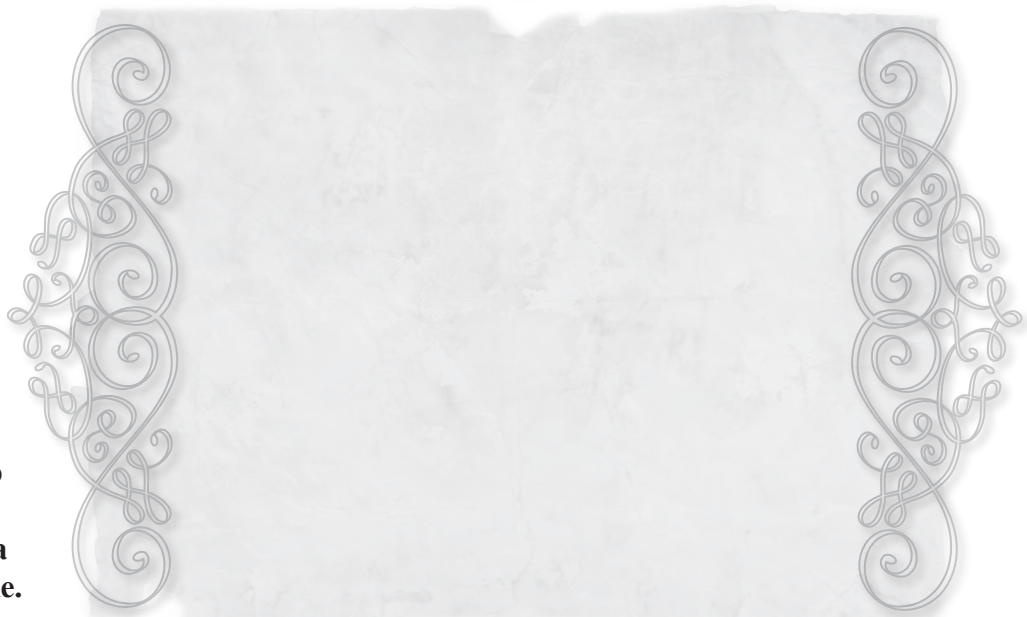
.....

Its function nowadays?

.....

Make a research and use the blank space to describe or to insert an image (*picture*) of a house in the same style.

Examine the furniture in the museum and answer the following questions.

From which countries was the furniture delivered?

.....
.....

What material are they made of?

.....

In which style is the furniture of the house?

.....
.....

Write down the furniture that does not exist anymore.

.....
.....
.....
.....
.....

Draw an element of the furniture which you like.

Examine the ceilings and the walls of the house and answer the questions.

In 1886 the Austrian painter Charles Schausberg is invited by Stephan Kamburov to come from Bucharest to Ruse. He painted the walls and the ceilings on the second floor according to the fashion at that time. The frescos and the sign of Schausberg are intact.

Which is the main colour which is present?

Which are the main elements in the decoration used by the artist?

For which style of art are they typical?

Choose an artistic element used by the Austrian painter Charles Schausberg and create your own project for drawing one of your room's wall.

Съдържание

Проектът Art nouveau — Art renouveau 2013 — 2017	1
Открийте магията на арт нуво в Русе.....	5
Площад на свободата. Практически блок	6
Сградата на операта в изкуството.....	7
Изкуство и памет	9
Доходното здание — орнаменти и детайли	11
Изкуството в сградата на правосъдието	14
Сметната палата — декорации и мотиви	15
Улица „Александровска“. Практически блок.....	16
Стил и орнаменти на сградата на банка ДСК, Русе.....	17
Хотел „Бристол“ — архитектура и стил.....	21
Площад „Александър Батенберг“. Практически блок	22
Регионален исторически музей — Русе, — минало и архитектура	23
Регионална библиотека „Любен Каравелов“ — форми и декорации.....	24
Дом „Канети“ — архитектурни форми и детайли	26
Квота музей „Градски бит на Русе“. Практически блок.....	28
Арт нуво в градската квота	29

Contents

Art nouveau — Art renouveau 2013 — 2017	33
Discover the magic of Secession in Ruse.....	35
Freedom Square. Practice section	36
Opera house in terms of art.....	37
Art and Memory.....	39
Profitable House — ornaments and details.....	41
Art in the Court of Justice	44
Court of Auditors — decoration and patterns	45
Alexandrovskia street. Practice section	46
Style and ornaments on the building of DSK bank, Ruse	47
Bristol Hotel — architecture and style.....	51
Alexander Batenberg square. Practice section	52
Regional History museum, Ruse — past and architecture	53
Regional Library Liuben Karavelov — forms and decoration.....	54
The House of Canetti — architectural shapes and details	56
Urban lifestyle of Ruse Museum. Practice section	58
Art nouveau in the urban house	59

Използвана литература:

1. Абаджиев, П. Гид на град Русе. ИРК „Парнас“, Р. б.г.
2. Георгиев, Х. Европейската архитектура на българския град в края на XIX век. 2012–<http://image.nauka.bg/kul/Sofia/2>
3. Георгиева, Ц. Русе – най-европейският град на България. (1), 2011–<http://poblizo.com/?p=19617>
4. Джанкова, С. Методическо помагало по екскурзоводство. (2), УИ „Е. К. Преславски“, Ш., 2007
5. Кушева, Р. Многоперспективност, избор на източници и технологии за работа с тях. – Диалогът в историята, №7, 2004
6. Строежът на Съдебната Палата в Русе – В: <https://koichev.wordpress.com/>.
7. Стоилова, Л. Архитектурното наследство на Русе в националната и европейската култура (края на XIX-ти и първата половина на XX-ти век). Р., 2014
8. Стойчева, В., К. Котларска. Велико Търново – музей под открито небе. Парадигма, С., 2015.

Сайтове:

1. http://history.rodenkrai.com/new/liubopitno/ruse__edin_fotografski_pogled_kym_minaloto.html
2. <http://www.ruseonline.info/smf/otoaeto/e-koa-ea/?action=printpage>
3. <http://edno.bg/blog/po-stapkite-na-zabelezhitelni-sledi>

Фотографии:

1. <http://www.lostbulgaria.com/?p=3486>
2. Ruse[Pyce] Buildings & Historic Monuments Renovation and... www.skyscrapercity.com
3. <http://pastirova.com/home/ot-tuk-ot-tam/cherno-byal-ruse>
4. www.mirela.bg, Къща музей „Градски бит на Русе“
5. Лични снимки, А. Палангурска

References:

1. Stoilova, L. Architectural heritage of Ruse in the national and European culture (*at the end of 19th and the first half of 20th century*). R. 2014
2. Georgiev, H. The European architecture of the Bulgarian town at the end of 19th century. 2012 – <http://image.nauka.bg/kul/Sofia/2>
3. Georgieva, Ts. Ruse, the most European city of Bulgaria (1), 2011 – <http://poblizo.com/?p=19617>
4. The construction of the Court of Justice in Ruse – <https://koichev.wordpress.com/>
5. Stoycheva, V., Kotlarska, K. Veliko Tarnovo – museum in an open air. Paradigma, S., 2015
6. Dzhankova, S. Methodic aid in guiding (2), UP, E.K. Preslavski, Sh., 2007
7. Abadzhiiev, P. Guide of Ruse. PH Parnas

Photographs:

1. <http://www.lostbulgaria.com/?p=3486>
2. Ruse Buildings & Historic Monuments Renovation and... www.skyscrapercity.com
3. <http://pastirova.com/home/ot-tuk-ot-tam/cherno-byal-ruse>
4. www.mirela.bg, Urban lifestyle of Ruse Museum
5. Personal photos, A. Palangurska

Русенската библиотека е една от най-ранно създадените градски библиотеки в България. **Доходното здание** е строено в периода 1898–1902 г. по план на виенския архитект Рaul Паул-Бранк, а е изпълнено от Георг Ланг и Франк Шолц. Идеята е била сградата да носи доходи на общината. **Площадът на Свободата** в центъра на Русе е изграден след Освобождението.

В центъра е бил оформен парк с паметник на женска фигура, символизираща Свободата. **Операта** – през 30-те години на ХХ в. тук се построява църковен салон, трансформиран по-късно (*през началото на 50-те години на ХХ в.*) в оперен салон – арх. Пенчо Бонев. **Къщата на Калиопя** заема сграда, построена през 1864 г. Според предание къщата е била подарена на хубавата Калиопя (*Мария Калиш*), съпруга на пруския консул Морис Калиш, от влюбения в нея управител на Дунавския вилает Мидхат паша.

Die **Bibliothek in Russe** ist eine der ersten öffentlichen Büchereien Bulgariens.

Dohodno zdanie (das „Profitable Gebäude“ der Steuerbehörde) wurde von Georg Lang und Frank Scholz zwischen 1898 und 1902 nach Plänen des Wiener Architekten Raul Paulo Branc erbaut. Zweck dieses Gebäudes war es, der Stadt Einkünfte zu verschaffen.

Der **Platz der Freiheit** im Stadtzentrum wurde nach der Befreiung Bulgariens im Jahr 1878 erstellt. In der Mitte des Platzes befindet sich das Freiheitsdenkmal mit einer Frauenstatue. **Das Opernhaus**, in den dreißiger Jahren des letzten Jahrhunderts eine Kirche, wurde von dem Architekten Pencho Bonev Anfang der fünfziger Jahre in ein Opernhaus umgebaut. Das **Haus von Kaliopie** befindet sich in einem 1864 erbauten Gebäude. Der Legende nach wurde dieses Haus der hübschen Kaliopie (*Maria Kalish*), der Ehefrau des preußischen Konsuls Morris Kalish von ihrem Liebhaber Midhat Pascha, dem türkischen Gouverneur der Donauprovinz Vilayet, geschenkt.

Rousse library is one of the first of the public libraries to be established in Bulgaria.

Profitable House was built by Georg Lang and Frank Scholz between 1898 and 1902 according to the plans of the Viennese architect Raul Paulo Branc. The idea was that the building should bring income to the municipality.

Freedom Square in the centre of Rousse was built after the Liberation of Bulgaria in 1878. The centre of the square is dominated by the Monument to Freedom with a female statue representing liberty.

The Opera House in 1930s a church hall was constructed by the architect Pencho Bonev transformed into an Opera House in the early 1950s.

The House of Calliope occupies a building constructed in 1864. According to legend, the house was donated to the beautiful Calliope (*Maria Kalish*), wife of Prussian consul Morris Kalish by her lover, the Turkish Governor of the Danubian Vilayet, Midhat Pasha.

Knjižnica v Rouse je ena prvih javnih knjižnic, ki so jih ustanovili v Bolgariji.

Donosno hišo sta gradila Georg Lang in Frank Scholz med leti 1898 in 1902 po načrtih dunajskega arhitekta Raula Paula Branca. Glavni namen stavbe je bil, da okrožju prinese dobiček.

Trg svobode v centru Roussa je bil zgrajen po osvoboditvi Bolgarije leta 1878. V osrednjem delu trga dominira spomenik osvoboditvi z imponentnim ženskim kipom, ki predstavlja svobodo. **Operno hišo** je leta 1930 zasnoval arhitekt Pencho Bonev kot cerkveno dvorano, na začetku petdesetih pa je bila spremenjena v operno hišo.

Kaliopina hiša se nahaja v stavbi, zgrajeni leta 1864. Legenda pravi, da je hišo podaril prelepi Kaliopi (*Mariji Kalish*), ženi pruskega konzula Morrisa Kalisha, njen ljubimec, turški guverner donavskega Vilayeta, Midhat Pasha.

La **bibliothèque** de Rouse est une des premières bibliothèques municipales créée en Bulgarie.

Profitable House bâtiment créé par Georg Lang et Frank Scholz entre 1898 et 1902 selon les plans de l'architecte viennois Raul Paulo Branc. La création de ce bâtiment avait pour but de récolter des fonds pour la ville.

Freedom Square place située au cœur de Rouse, a été construite après la Libération de la Bulgarie en 1878. Au centre de cette place se tient le monument de la liberté représenté par la statue d'une femme représentant la liberté. **L'opéra** dans les années 1930, une église construite par l'architecte Pencho Bonev fut transformée en opéra dans les années 1950.

Le **maison Calliope** est située dans un bâtiment érigé en 1864. Selon la légende, Le gouverneur de Turquie – Vilayet du Danube, Midhat Pasha, amant de la très belle Calliope (*Maria Kalish*, alors épouse du *Consul prussien Morris Kalish*) lui légua cette demeure.

Biblioteca Ruse este printre primele biblioteci înființate în Bulgaria.

Casa profitului a fost construită de George Lang și Frank Scholz între 1898 și 1902 după planurile arhitectului vienez Raul Paulo Branc. Ideea era ca instituția să aducă venituri municipalității.

Piața Libertății din centrul orașului Ruse a fost construită după eliberarea Bulgariei în 1878. Zona centrală a pieței este dominată de Monumentul Libertății înfățișând o femeie ca simbol al libertății. **Opera**, fostă biserică în anii 1930, a fost construită de arhitectul Pencho Bonev și transformată în Operă la începutul anilor '50. **Casa Calliope** ocupă o clădire construită în 1864. Legenda spune că frumoasa Calliope (*Maria Kalish*), soția consulului prusac Morris Kalish, a primit cadou casa de la amantul ei, Midhat Pasha, guvernatorul turc al Viliaetului dunărean.

